

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

AFG nr 9265 af 31/03/2020 (Gældende)

Fagforeningskontingent

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 19-0773679

Fagforeningskontingent

Skatterådet kan bekræfte, at spørgers pensionerede tjenestemænd kan fratrække fagforeningskontingent til spørger, da spørger er forhandlingsberettiget organisation for disse medlemmer, idet deres pension beregnes løbende som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde.

Derudover kan Skatterådet bekræfte, at tidligere ansatte i den erhvervsgruppe som spørger repræsenterer, og som fortsat er medlem af spørger, vil kunne foretage fradrag for medlemskontingent, da spørger fortsat varetager deres faglige og økonomiske interesse i forbindelse med verserende arbejdsretlige sager i tilknytning til deres tidligere ansættelser.

Skatterådsmøde 31. marts 2020 - SKM2020. 170. SR

Spørgsmål:

1. Kan det bekræftes, at spørgers pensionerede tjenestemænd har fradrag for deres kontingentindbetalinger til medlemskab af spørgers pensionistafdeling?
2. Kan det bekræftes, at medlemmer ikke længere ansat hos tidligere arbejdsgiver, har fradrag for medlemskontingent, der betales som følge af at spørger fører en sag for pågældende medlem.?

Svar:

1. Ja
2. Ja

Beskrivelse af de faktiske forhold

Spørger er et fagforbund med et større antal medlemmer. Forbundets formål er at sikre medlemmernes faglige, arbejdsmiljømæssige og økonomiske interesse. Forbundet kan optage alle ansatte indenfor X, tidligere ansatte med verserende sager med bistand fra Forbundet m.fl.

Spørger har supplerende gjort opmærksom på, at de personer, som Forbundet fører sager for, jf. spørgsmål 2, ikke nødvendigvis er personer, der er blevet afskediget fra deres tidligere arbejdsgiver, da de også kan være ophørt i deres stilling af andre årsager.

Spørgers opfattelse og begrundelse

Ad. Spørgsmål 1.

Det er spørgers opfattelse, at spørgsmål 1 skal besvares bekræftende. Ifølge ligningslovens § 13, stk. 1, kan en skatteyder ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrage udgifter til kontingenter, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe den skattepligtige tilhører.

Ved TfS 1988,557 (Statsskattedirektoratets afgørelse af 3. oktober 1988, j. nr. 380 - 425 - 2945) bekræftede Statsskattedirektoratet, at pensionerede tjenestemænd kan fratrække fagforeningskontingent til fagforeningen, når denne har forhandlingsretten ved indgåelse af aftaler for foreningens pensionerede tjenestemænd.

I TfS 2018,388 (SKM2017. 327. HR) kom Højesteret frem til at der ikke kunne gives fradrag for pensionisters indbetalinger til fagforening. Højesteret lagde vægt på, at fagforeningens hovedformål i forhold til pensionistmedlemmer ikke var at varetage disses økonomiske interesser, og at pensionsforholdene for

fagforeningens medlemmer, der ikke var tjenestemænd, var endeligt fastlagt ved pensioneringen, hvorfor medlemskabet ikke havde den fornødne sammenhæng med de pågældendes løbende indkomst.

For pensionerede tjenestemænd kan der modsat tillades fradrag for fagforeningskontingenter, når denne fagforenings hovedformål er at varetage medlemmernes økonomiske interesser. I nærværende tilfælde beregnes størrelsen af de pensionerede tjenestemænds pension som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde. Derfor er forhandling af lønnen for tjenestemænd reelt også en forhandling af størrelsen på de eksisterende tjenestemandspensioner. De pensionerede tjenestemænds pension er således ikke endeligt fastlagt ved pensioneringen. Spørger er forhandlingsberettiget i forhold til tjenestemændenes løn, og har direkte indflydelse på pensionens størrelse. Dette taler i overvejende grad for, at pensionerede tjenestemænd, hvor pensionens størrelse er beregnet som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde, kan fratrække kontingent til deres forbund.

Ad. 2.

Det er spørgers opfattelse, at spørgsmål 2 skal besvares bekræftende.

Som nævnt ovenfor, kan en skatteyder fradrage udgifter til kontingent for medlemskab af en fagforening, når denne har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for skatteyderen. Udgangspunktet er, at alle skattepligtige personer kan få fradrag for deres udgifter til fagforening, herunder også skatteydere, der ikke er i arbejde, da foreningen også varetager disse personers interesse.

For at betalingen er fradragsberettiget skal den gå til en forening, der varetager medlemmernes økonomiske interesser. Det er ikke kun foreninger, der har til hovedformål at indgå kollektive og/eller enkeltstående aftaler om løn- og arbejdsvilkår, som kan berettige til fradrag, men også betalinger til foreninger, som varetager medlemmernes faglige og økonomiske interesser, uden at nødvendigvis at forhandle om løn- og arbejdsvilkår. Ved at forbundet gennem deres juridiske - og rådgivningsmæssige arbejder assisterer forbundets medlemmer, er de også med til at støtte op om medlemmernes økonomiske interesser.

Frdrag kan foretages, selvom en lønmodtager ikke aktuelt er erhvervsbeskæftiget, f.eks. fordi vedkommende er ledig. Det er således ikke afgørende om skatteyderen fortsat tilhører den samme erhvervsgruppe, så længe foreningen blot varetager medlemmets økonomiske interesser ved at bidrage med juridisk og rådgivningsmæssig støtte i verserende sager. Medlemmet kan desuden have en intention om at genoptage beskæftigelsen indenfor dette område, hvilket i LSRM 1959.67 (LSR1958. 10194) var tilstrækkeligt til at godkende fradrag for fagforeningskontingent. Af samme årsager er spørger af den opfattelse, at spørgsmål 2 skal besvares bekræftende.

Skattestyrelsens indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at spørgers pensionerede tjenestemænd har fradrag for deres kontingentindbetalinger til medlemskab af spørgers pensionistafdeling?

Begrundelse

Det er oplyst, at spørgsmålet drejer sig om pensionerede tjenestemænd, der efter deres pensionering fortsat betaler for medlemskab af spørgers pensionistafdeling.

Det er oplyst, at størrelsen af de pensionerede tjenestemænds pension beregnes som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde. Forhandling af lønnen for tjenestemænd er derfor reelt også en forhandling af størrelsen på de eksisterende tjenestemandspensioner. Spørger er forhandlingsberettiget i

forhold til tjenestemændenes løn, og har direkte indflydelse på pensionens størrelse. De pensionerede tjenestemænds pension er således ikke endeligt fastlagt ved pensioneringen.

Som anført i ligningslovens § 13, stk. 1., kan den skattepligtige ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrage udgifter til kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører.

Fradraget er dog betinget af, at den faglige forening, hvis den er indberetningspligtig efter skatteindberetningslovens § 31, har indberettet kontingentudgiften til told- og skatteforvaltningen, jf. ligningslovens § 13, stk. 2.

I Den juridiske vejledning, afsnit C. A. 4.3.1.3 er det om pensionerede tjenestemænd anført, at

"Selvom udgangspunktet er, at pensionister ikke kan fratrække udgifter til fagforeningskontingent, så kan visse pensionerede tjenestemænd få fradrag for fagforeningskontingent. Det kan de i de tilfælde, hvor pensionens størrelse er beregnet som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde. I disse situationer er forhandling af lønnen for tjenestemænd reelt også en forhandling af størrelsen af de eksisterende tjenestemandspensioner. De faglige organisationer, der er forhandlingsberettiget i forhold til tjenestemændenes løn, har dermed også en direkte indflydelse på pensionens størrelse."

I afgørelse SKM2017. 327. HR fandt Højesteret, at pensionister, hvis pension er endelig fastsat på tidspunktet for pensionering derimod, ikke har ret til fradrag for fagforeningskontingent, idet fagforeningens hovedformål i forhold til pensionistmedlemmerne ikke var at varetage disses økonomiske interesser, og at pensionsforholdene for fagforeningens medlemmer, som ikke er tjenestemænd, var endeligt fastlagt ved pensioneringen. Medlemskabet havde derfor ikke den fornødne sammenhæng med de pågældendes løbende indkomst. Derudover opfyldte pensionistmedlemmerne ikke betingelsen om at tilhøre en erhvervsgruppe, jf. ligningslovens § 13.

Derudover bemærkede Højesteret, at landsretten ikke havde fundet, at den omstændighed, at der for pensionerede tjenestemænd og efterlønsmodtagere tillades fradrag for fagforeningskontingenter, indebærer, at også pensionistmedlemmer, der ikke er pensionerede tjenestemænd, har ret til fradrag.

Da spørger, som oplyst, er forhandlingsberettiget for de omhandlede tjenestemænd og da de pensionerede tjenestemænds pension beregnes løbende som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde, er det Skattestyrelsens opfattelse, at de omhandlede tjenestemænd har fradrag for deres kontingentbetaling, jf. ligningslovens § 13, men dog forudsat at spørger indberetter kontingentudgiften til Told og Skatteforvaltningen, jf. ligningslovens § 13, stk. 2.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 1 besvares med "Ja".

Spørgsmål 2

Det ønskes bekræftet, at medlemmer, der ikke længere er ansat hos X, har fradrag for medlemskontingent, der betales som følge af, at spørger fører en sag for det pågældende medlem?

Begrundelse

Skattestyrelsen forstår spørgsmålet således, at der er tale om personer, der er afskediget fra X, eller som er ophørt i deres stilling af andre årsager og hvor der i den forbindelse stadig verserer arbejdsretlige sager i tilknytning hertil.

Som det fremgår af ligningslovens § 13, kan der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrages udgifter til kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, som også anført i besvarelsen af spørgsmål 1.

Det fremgår af Den juridiske vejledning, afsnit C. A. 3.1.3, at.

"En skatteyder kan fradrage udgifterne til kontingenter for medlemskab af fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, som vedkommende tilhører. Se LL § 13, stk. 1".

Skatteministeren har i svar på spørgsmål 34 - 37 af 21. januar 1992 (SPM S34-37) om fradrag for fagforeningskontingent oplyst, at:

"Ifølge ligningslovens § 13 kan kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, fradrages i den skattepligtige indkomst.

Afgørende for fradragsretten er bl.a., at foreningens formål er at forhandle ansættelses-, løn- og arbejdsvilkår.

Modsat er der ikke fradragsret for kontingenter til foreninger, der behandler faglige emner, men ikke direkte varetager erhvervsgruppens faglige økonomiske interesser. F.eks. er der ikke fradragsret efter ligningslovens § 13 for kontingenter til en forening, der udgiver faglitteratur".

Videre har Skatteministeren i svar på spørgsmål S797 af 4. marts 1994, SMIN. SPM. S797-940304 (TFS 1994,348) oplyst, at;

"Loven definerer ikke, hvad der skal forstås ved "at varetage de økonomiske interesser", men efter praksis anses foreninger og andre faglige sammenslutninger, der efter deres hovedformål skal indgå, faktisk indgår eller medvirker til at indgå såvel kollektive som enkeltstående aftaler om løn- og arbejdsvilkår, for omfattet af ligningslovens § 13, stk. 1. Også foreninger og faglige sammenslutninger, der ejer formue bestemt til anvendelse til understøttelse af medlemmer under faglig konflikt er omfattet.

Endvidere omfatter bestemmelsen andre foreninger, der varetager medlemmernes faglige, økonomiske interesser, men som ikke forhandler kollektive overenskomster, og som ikke besidder formue bestemt til understøttelse af medlemmer under konflikt. Der er tale om brancheforeninger, erhvervsorganisationer, handelsstandsforeninger, handelsforeninger, landboforeninger og arbejdspladsklubber m.v."

På baggrund af ovenstående, er det Skattestyrelsens opfattelse, at en tidligere ansat i X, der fortsat er medlem af spørger, vil kunne fradrage medlemskontingent, der betales til spørger, jf. ligningslovens § 13, stk. 1.

Der er herved henset til, at spørger bistår den tidligere ansatte hos X i forbindelse med, at der pågår en arbejdsretlig sag i tilknytning til denne tidligere ansættelse, og herved varetager medlemmets faglige og økonomiske interesser.

Det er dog en betingelse, at spørger indberetter kontingentudgiften til Told og Skatteforvaltningen, jf. ligningslovens § 13, stk. 2, jf. besvarelsen af spørgsmål 1.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 2 besvares med "Ja".

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder Skattestyrelsens indstilling og begrundelse.

Lovgrundlag, forarbejder og praksis

Spørgsmål 1 og 2

Lovgrundlag

Ligningslovens § 13

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fradrages udgifter til kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører. Det årlige fradrag efter 1. pkt. kan ikke overstige et beløb på 6.000 kr. 2. pkt. finder dog ikke anvendelse for selvstændigt erhvervsdrivende og selskaber m.v. (juridiske personer). Erstatninger eller ydelser, der udbetales til medlemmerne af sammenslutninger som nævnt i 1. pkt., medregnes til modtagerens skattepligtige indkomst, jf. dog §§ 30 og 31.

Stk. 2. Fradrag efter stk. 1 er betinget af, at den faglige forening, hvis den er indberetningspligtig efter skatteindberetningslovens § 31, har indberettet kontingentudgiften til told- og skatteforvaltningen.

Skatteindberetningslovens § 31

Praksis

SKM2017. 327. HR

Sagen drejede sig om, hvorvidt en fagforening efter skattekontrollovens § 8 T har ret og pligt til at indberette kontingentbetalinger fra pensionistmedlemmer.

Højesteret fastslog med henvisning til landsrettens begrundelse, at det alene er kontingentbetalinger, der er fradragsberettigede efter ligningslovens § 13, som er omfattet af indberetningspligten i skattekontrollovens § 8 T.

Højesteret fandt videre, med henvisning til landsrettens begrundelse, at fagforeningens pensionister ikke havde fradragsret efter ligningslovens § 13.

Landsretten havde herved lagt vægt på, at fagforeningens hovedformål i forhold til pensionistmedlemmerne ikke var at varetage disses økonomiske interesser, og at pensionsforholdene for fagforeningens medlemmer, som ikke er tjenestemænd, var endeligt fastlagt ved pensioneringen, hvorfor medlemskabet ikke havde den fornødne sammenhæng med de pågældendes løbende indkomst. Landsretten havde endvidere bemærket, at pensionistmedlemmerne ikke opfyldte betingelsen for at tilhøre en erhvervsgruppe, jf. ligningslovens § 13. Endelig havde landsretten ikke fundet, at den omstændighed, at der for pensionerede tjenestemænd og efterlønsmodtagere tillades fradrag for fagforeningskontingenter, indebærer, at også pensionistmedlemmer, der ikke er pensionerede tjenestemænd, har ret til fradrag.

LSRM 1959, 67 LSR

En cand.odont. havde fratrasket et kontingent til Dansk Tandlægeforening. Skatteyderen havde for tiden opgivet dette arbejde, men havde ønsket at bevare medlemskabet af foreningen af hensyn til muligheden for senere genoptagelse af sin beskæftigelse som tandlæge. Landsskatteretten fandt, at det nævnte kontingent måtte være fradragsberettiget, da vedkommende organisation til hovedformål, havde at varetage

netop denne erhvervsgruppes økonomiske interesser, og da den opfyldte denne betingelse for samtlige sine medlemmers vedkommende, hvad enten de aktuelt udøvede tandlægevirksomhed eller ej

TFS 1992,73 (SPM S34-37 af 21. januar 1992)

Spørgsmål 34:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke fagforeninger/organisationer der har kontingenter, der ikke er fradragsberettiget på selvangivelsen."

Spørgsmål 35:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke fagforeninger/organisationer der har kontingenter, der er fradragsberettiget."

Svar ad 34 og 35:

Ifølge ligningslovens § 13 kan kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, fradrages i den skattepligtige indkomst.

Afgørende for fradragsretten er bl.a., at foreningens formål er at forhandle ansættelses-, løn- og arbejdsvilkår.

Modsat er der ikke fradragsret for kontingenter til foreninger, der behandler faglige emner, men ikke direkte varetager erhvervsgruppens faglige økonomiske interesser. F.eks. er der ikke fradragsret efter ligningslovens § 13 for kontingenter til en forening, der udgiver faglitteratur.

Desuden er udgifter til arbejdsløshedsforsikring fradragsberettiget efter pensionsbeskatningslovens § 49, stk. 1.

Det er ikke muligt i listeform at anføre, hvilke navngivne organisationer der modtager fradragsberettigede henholdsvis ikke fradragsberettigede kontingenter.

TfS 1994,348 (SMIN. SPM. S797-940304)

Spm. nr. S 797 at 4/3 1994, sp. 8193-8194.

Tom Behnke (FP):

"Hvad vil ministeren gøre for at kontrollere, at de skattefrie faglige kontingenter ikke bruges til formål, der ligger langt væk fra det, der kan betragtes som normal faglig interesse? "

Begrundelse:

Der er årligt et skattefradrag på ca. 15 mia. kr. i faglige kontingenter.

Disse faglige kontingenter går ikke kun til faglige interesser. Fagforeningerne bruger bl.a. pengene til administration af og tilskud til ferie, administration af og tilskud til postordresalg, tilskud til radiovirksomhed, tilskud til avisdrift, tilskud til personlig valgpropaganda for kandidater, der opstiller på socialistiske partiers lister til f.eks. kommunalvalg, tilskud til socialistiske bevægelser i fjerne lande, tilskud til politisk virksomhed i Danmark, bladdrift, der er fyldt med politisk propaganda, osv.

Fundamentet og begrundelsen for fradrag for faglige kontingenter er således skredet og næsten forsvundet.

Skatteministeren (Stavad):

Efter ligningslovens § 13, stk. 1, kan der ved opgørelse af den skattepligtige indkomst fradrages udgifter til kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører.

Loven definerer ikke, hvad der skal forstås ved "at varetage de økonomiske interesser", men efter praksis anses foreninger og andre faglige sammenslutninger, der efter deres hovedformål skal indgå, faktisk indgår eller medvirker til at indgå såvel kollektive som enkeltstående aftaler om løn- og arbejdsvilkår, for omfattet af ligningslovens § 13, stk. 1. Også foreninger og faglige sammenslutninger, der ejer formue bestemt til anvendelse til understøttelse af medlemmer under faglig konflikt er omfattet.

Endvidere omfatter bestemmelsen andre foreninger, der varetager medlemmernes faglige, økonomiske interesser, men som ikke forhandler kollektive overenskomster, og som ikke besidder formue bestemt til understøttelse af medlemmer under konflikt. Der er tale om brancheforeninger, erhvervsorganisationer, handelsstandsforeninger, handelsforeninger, landboforeninger og arbejdspladsklubber m.v.

Lovbestemmelsen, der fastslår, at hovedformålet skal være at varetage medlemmernes økonomiske interesser, udelukker imidlertid ikke, at midlerne i et vist begrænset omfang anvendes til andre formål.

Indtil der blev vedtaget indberetningspligt for kontingenter, blev det påset af ligningsmyndigheden, om der var grundlag for at fratrække faglige kontingenter efter ligningslovens § 13, stk. 1.

Efter skattekontrollovens § 8 T skal de ovenfor nævnte faglige foreninger nu til brug for skatteligningen hvert år foretage indberetning til Told-Skat om de modtagne indbetalinger.

De indberetningspligtige skal anmelde sig til registrering hos Told-Skat, der administrerer og kontrollerer indberetningssystemet for at sikre, at oplysningerne til udskrivning på selvangivelserne er så korrekte som muligt. Som led i kontrollen med de indberetningspligtige foreninger m.v. kontrolleres også, om betingelserne i ligningslovens § 13, stk. 1, er opfyldt.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Told- og Skattestyrelsen efter henvendelse fra en faglig organisation er i gang med at udarbejde en generel vejledning om reglerne for fradrag af kontingenter til faglige foreninger.

Den juridiske vejledning, C. A. 4.3.1.3

Arbejdsløse kan få fradrag for deres kontingentbetaling, fordi de faglige foreninger også varetager de arbejdsløse medlemmers interesser. Se LSRM 1959, 67 LSR.

Pensionister kan ikke fratrække kontingent til deres hidtidige fagforeninger. Se SKM2006. 528. ØLR og SKM2017. 327. HR.

Selvom udgangspunktet er, at pensionister ikke kan fratrække udgifter til fagforeningskontingent, så kan visse pensionerede tjenestemænd få fradrag for fagforeningskontingent. Det kan de i de tilfælde, hvor pensionens størrelse er beregnet som en andel af de løntrin, der gælder for tjenestemænd i arbejde. I disse situationer er forhandling af lønnen for tjenestemænd reelt også en forhandling af størrelsen af de eksisterende tjenestemandspensioner. De faglige organisationer, der er forhandlingsberettiget i forhold til tjenestemændenes løn, har dermed også en direkte indflydelse på pensionens størrelse.